

ARNHEMSE SCOURANT

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal in de week wordt uitgegeven, is wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5 de drie maanden.

DONDERDAG 22 JUNI.

De prijs der Advertentien is, van een regel regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen regel, voor elke plaatsing.

De plegtige lijfredenen, in de Kamer, bij de uitvaart van den heer ROOSELAKEN uitgesproken.

De Tweede Kamer heeft laatstleden zaterdag plegtiglijk de uitvaart van onzen grooten financier gevierd. Nijmer kon men beter gelegenheid uitdenken. Men beraadslengde over de wijze, op welke men aan het te kort zou kunnen te gemoeten, dat ontstaan was ten gevolge der zeer juiste en volstrekt niet overdryene berekeningen van den heer ROOSELAKEN. Hier, in het midden van die bewijzen zijner grootheid, die de deficits niet bij duizenden maar bij miljoenen rekende, hier, waar alles van zijnen zelfstandigen roem getuigde, was het de meest geschikte plaats, om hem lijfredenen te spreken. Men was om de laatste laatste, toe te roepen.

Geen wonder, dat men deze gelegenheid aangreep, om de Kamer te bejammern en te beklijgen, dat zij niet langer het geluk bezat van hare geldmiddelen aan iemand vertrouwd te zien, die veel behoefde, maar weinig deed, die plannen wist te ontwerpen, zoo stout, dat het gezond verstand daarvoor terugdeinsde en de ervaring er niets mede te maken wilde hebben, wiens bekwaamheden zoo groot waren en wiens woorden zoo veel kracht van overtuiging bezaten, dat de meeste zijner ontwerpen bij eene, gelijk blijkt, hem zeer hoogschattende verleggenwoordiging verworpen werden.

Geen wonder, dat, bij het verlies van iemand, aan welken het vaderland zoo veel dank schuldig is, wegens de nimmer gekende hoogte van bloei en welvaart, tot welke zijne groote hoedanigheden het bragten, de smart zoo groot was, dat allen het onderwerp vergaten, waarover de beraadslagingen liepen, geen enkel woord daarover spraken, maar hun overtropt hart, in beschuitingen aan den aftrijdenden minister licht gaven. De heer VAN AKERLAKEN, die bij onzen landsfinancien gegeven had; eene helderheid zoo groot, dat hij (de heer VAN AKERLAKEN) maar volstrekt niet begrijpen kon, hoe sommigen daarin nog duisterheid vonden. Aandoenlijk was het den heer ANSCHUTS, met zijne bewonderenswaardige, welsprekendheid bij dit leurig oer- val over zijne bekwaamheid in het bekleeden van een uitvaard trect met het chapitre des evenemens te hooren spreken. Zonderling om aan te hooren was vooral de rede van den oud-minister van WILHELM I, den oprichter en bekwaamen bestuurder der (ou peu s'en faut) maatschappij van welda- den heer VAN DEN BOSCH.

Daarbovenal waren het de heeren LUYBEN en VAN DAN VAN ISSELT, die wedijverden in den roem van hunnen vriend ROOSELAKEN. De heer SCHOONEVELD was te verkouden om te spreken en moest zich dus die vriendendienst ontzeggen. Welk eene teleurstelling voor een hart zoo vol van vriendschap en vertrouwen!

Doch al hun ijver voldeed niet. Ten einde aan de fraaiheid dezer plegtigheid niets ontbreken zoude, was het door zonderlingheid zoo, megen uitmunten,

nam de heer ROOSELAKEN zelf het woord en sprak eene lijkrede over zich zelf als minister uit. Hij wilde geen woorden van verwijt aan de Kamer „dezen houting“ betogen anders in den mond van eenen minister tegen de vertegenwoordiging zeer passende en zekerlijk vooral ook zeer parlementair zou geweest zijn, doch, bij eene treurige gelegenheid als deze, minder voegde. Hij wilde dus liever de Kamer op de bewijzen zijner zonderlinge bekwaamheden opmerkzaam maken, zichtbaar in de verwerping der meeste zijner ontwerpen. Hij wilde hen wijzen op zijnen ijver om de uitgaven te vermeerderen, om steeds nieuwe middelen van belasting op te sporen. Hij wilde hen de groote schreden doen gevoelen, welke Nederland in de drie jaren van zijn bestuur op den weg van vooruitgang (?) gedaan had.

Toen men de plegtigheid afgehooren waande, stond de heer VAN NIS op. Ook hem had men verkouden gewaand. Het tegendeel bleek. Hem scheen niet genoeg gedaan en zijn gemoed beval hem nog eenige woorden tot lof van zijnen voortreffelijken vriend te spreken en tevens, opdat er een eind aan de plegtigheid zou komen, de gasten voor de laatste eer aan den overledenen bewezen te bedanken.

Waar bleven bij deze hartroerende plegtigheid de heeren LUZAC, BRUCE, DE MAN, VAN RECHTEREN met hunne redenen? Waren zij te smartelijk aangedaan om een enkel woord te kunnen uitbrengen, of deed hun gezond verstand en begrip van welvoegelijkheid hen in deze kluchtige tooneelvertooning geen behagen scheppen?

Buitenlandsche berichten.

ITALIE.

Genoa, 20 mei. Eene uit Buenos-Ayres en Montevideo alhier aangekomene partij huiden is gebleken, giftige stoffen te bevatten. Elf lastdragers zijn door dartzelver behandeling besmet geworden; hij sommige derzelve hebben zich bijken eener vergiftiging door arsenicachtige stoffen of zoogenaamd rattenkruid vertoond. Twee zijn gestorven, aan hunne lijken heeft men builen ontwaard; twee anderen liggen in bedenkelyken toestand; de overige zijn door de ziekte lichter aangedaan. Twee uit het schip in eene straat der vrijhaven gebrachte suiker-kisten, op welke de huiden gelegen hadden, werden oogenblikkelijk met doode vliegen beset en ook eene mensch viel dood op de kist neder. Een matroos van het bejegelde schip werd met eene buil aan het been in het gestenis gebragt. Men zegt, dat de huiden, om zich van dezelve te ontslaan, in alle stilte naar buiten lands gezonden zijn, verscheiden derzelve zond men ook naar Milaan, waar zij echter afgewezen werden. Gisteren kwamen weder 22,000 huiden aan, waaronder 11,000 registreeks uit Montevideo, die insgelijks naar de vrijhaven, in plaats van naar het land gebragt werden. De meeste der besmette huiden zijn naar Palermo uitgevoerd.

— 30 mei. De vergiftige huiden uit Buenos-Ayres, van welke (daarboven) gesproken is, zijn, volgens voorschrift van een zich aldaar ophoudend Franschman, met arsenicacht behandeld geworden, volgens voorschrift van een einde dezelve tegen het weknagen door warmen te beveiligen, doch men geloof, dat het geschied is, om dezelve van de peststof te ontdoen.

Inderdaad loopt het gerucht, dat er in Amerika, gedurende het vorig jaar eene veeziekte heeft geheerscht. Thans zijn reeds 30 lastdragers besmet; 14 derzelve hebben builen en de overige eene keefe koorts. Twee zijn gestorven en twee andere liggen op sterven. Sporen van vergiftiging hebben zich echter alleen in den beginne vertoond, alzoo naderhand meer maatregelen van voorsorg genomen werden. Dezer dagen zijn 30,000 huiden uit Montevideo aangekomen, die wel is waar bij het lossen onderzocht en door uitsnijding van de besmette deelen bevrijd zijn geworden, doch niet, gelijk de voorschriften vorderen met chloor gereinigd zijn geworden, en welke sedert in de vrijhaven op elkander gehoopt zijn. Het zou dus kunnen gebeuren, dat het gevaar van besmetting door deze wijs van behandeling nog vermeerderd wierd door de zomerwarmte.

Conegliano, 6 juni. De rust is in onze vreedzame stad yerleden week op eene hoogst onaangename wijs gestoord geworden. Een troep van ongeveer 170 Hongaarsche soldaten, die hier naar Brescia doormaarcheerde, veroorloofde zich allerlei buitensporigheden: zij drongen in de winkels, beledigden de meisjes op straat en maakten het zoo erg, dat de commissaris zich daarover bij den kapitein, moest bezwaren. Deze laatste riep de soldaten voor de kazerne, maar slechts weinige gehoorzaamden, en nog wilden dezen, door de overige opgeruid, met geweld weder op straat dringen. In den beginne verzette de wachthier tegen, kwetste er een met een bajonetsteek, schoot op een tweede, en sloeg eenen derde met de kolven der geweren tegen den grond; doch eindelijk werd zij overweldigd en de geheele hoop drong de kazerne weder uit. Nu werd de stormklok geluid; de inwoners liepen te hoop en niet dan met moeite gelukte het den commissaris en den aanzienlijksten mannen onzer stad, hen te weerhouden van met de soldaten handgemeen te worden, tot dat eindelijk een half eskadron kavalierie uit Treviso toesnelde en de Hongaren tusschen de paarden naar Treviso voerde. Een der soldaten werd gedood, terwijl hij over eenen muur op de binnenplaats van een huis wilde springen.

DUITSCHLAND.

Van den Main, 16 juni. Indien men mag gelooven hetgeen in goed onderrigte kringen wordt verhaald, dan lijdt het geenen twijfel, dat in het tegenwoordige oogenblik meer dan ooit pogingen worden in het werk gesteld, om voor de transatlantische handelsbetrekkingen der tot het Duitsche tolverbond behoorende staten nieuwe en meer bevredigende grondslagen tot stand te brengen. De heer van Rönne, de pruisische gezant bij het centrale gouvernement der vereenigde staten te Washington, die zich thans met verlof te Berlijn bevindt, moet geene verblijdende mededeelingen nopens de uitzigten en verwachtingen aangaande een levendiger verkeer met de vereenigde staten hebben gedaan, die dan ook alleen door repressailles misschien tot billijker gedragingen zullen worden godreven. Naar men meent te weten, is de heer van Rönne door den slechten uitslag zijner pogingen om regtmatige concessien voor de Duitsche handelsbelangen te verwerven, tot den wensch gekomen om naar het vaste land van Europa terug te keeren; hij moet mitsdien verzocht hebben, dat hij in zijnen post te Washington door een ander wierd vervangen. Het gerucht, dat de heer Webster bij zijne eerlange zending naar Engeland ook te Berlijn zal komen, om daar in persoon nieuwe commerciële onderhandelingen aan te knopen, berust tot dusverre waarschijnlijk op niets dan onderstelling, hoewel het geenzins onmogelijk is, dat zich dit bericht bevestigde, want, naar men hoort, wor-

den van de zijde des tolverbonds onderhandelingen met Brazilië en Mexico beoogd en voorbereid, waarvan de goede uitslag met grond wordt te gemoet gezien en die het best geschikt zal zijn, om de vereenigde staten nopens het verkeerde hunner handelspolitiek jegens het tolverbond de oogen te openen.

Wat China betreft, hebben de levendige verwachtingen, welke men zich van eene ruime markt voor de Duitse voortbrengselen in het hemelsche rijk voorspiegelde, na rijper overleg, reeds wederom sterk afgenomen, zoodat vooreerst aan wijd omvattende operatiën naar die oorden niet meer wordt gedacht.

PRUISSEN.

Berlijn, 14 juni. In onderscheidene Duitse dagbladen is een groot gewigt gehecht daaraan, dat men, bij de mededeeling van het ontwerp des strafwetboeks aan de gerigten, den wensch te kennen gegeven heeft, dat in stede van een collegiaal verslag, de aanmerkingen der afzonderlijke leden moeten worden ingezonden. Ongetwijfeld is genoemde vorm van het verslag te doen enkel hierom aanbevolen geworden; dewijl men op deze wijze een meer veelzijdig onderzoek en openleggen der wet mag verwachten, dan dit wellicht het geval zoude zijn, wanneer door benoeming van een referent, die na voordragt der zaak de stemming in de vergadering opneemt, de aangelegenheid meer in de hand van een enkel individu gelegd wordt. Dat het overigens den gerigten daarbij vrijgelaten zou zijn, bij deze aanmerkingen der enkele leden, of in plaats derzelve, eene collegialische stemming te houden, behoeft geene vermelding.

Berlijn, 15 juni. De beide, voor eenige maanden, wegens deelneming aan ongeoorloofde vereenigingen in hechtenis genomen, studenten aan deze hoogeschool zijn reeds weder op vrije voeten gesteld. De wet van 7 januari 1838 over studentenvereening bepaalt in § 11. »Aan de Academische, zoowel als aan de algemeene politie-autoriteiten, wordt bij voortdoring het opzigt toevertrouwd over alle studenten-vereeningingen. Hun komt het eerste aanleggen en het politie-onderzoek eener zaak toe, waarna het Policie-ministerie, naar den bekomenen uitslag, verdere maatregelen of voorzorgen nemen, of de zaak aan het kamer-gerigt te Berlijn over te leveren heeft.» Nadat nu in het onderhavige geval de Academische senaat het onderzoek betreffende de beide van ongeoorloofde vereening beschuldigde studenten ingesteld en de zaak aan het ministerie van binnenlandsche zaken ter verdere behandeling had overgeleverd, besliste deze opperste regter, dat de in hechtenis genomenen, met het voorloopig ondergane onderzoek-arrest reeds gestraft, moesten vrijgelaten worden. En zoo zijn dan de voor deze academie aanvankelijk zoo zeer gevreesde »demagogische onderzoeken» op eene bevredigende wijze geëindigd. Naar men verwacht, zal het voor den Academischen senaat van Halle ingestelde onderzoek naar studenten-vereeningingen op eene even vreedzame wijze afloopen. Behalve in Halle hoort men nu van dergelijke onderzoeken niets dan nog in Leipzig en Munchen, en wij wenschen ook daar den schuldigen studerende even toegevend regters toe over hunne jeugdige onbezonnenheid.

FRANKRIJK.

Parijs, 18 juni. De commissie tot het budget is heden ten gevolge van den door het ministerie te kennen gegeven wensch vergaderd geweest. De kwestie van het effectief was de aanleiding van deze nieuwe zamenkomst. Vier ministers zijn gehoord geworden. Zij hebben de kommissie dringend verzocht op haar voor veertien dagen genomen besluit terug te komen. Geene draagreden is onaangewend gebleven; de onlusten in Spanje, de meerderjarigheid en misschien het huwelijk der jonge koningin *Isabella* in 1844, de vereenigingen van werklieden voor den aanleg van spoorwegen; enz. dit alles maakt noodig, dat een groot aantal soldaten onder de wapenen blijven. De kommissie zal heden bijeenkomen om deze nieuwe drangredenen voor het n stand houden van het effectief des legers te onderzoeken.

Volgens eenen brief uit Rio-Janeiro bestaat de huwelijksgift van H. K. H. de prinses de *Joinville* in 4 miljoen francs en 25 vierkante mijlen gronds, in de provincie *St. Catharina*.

Telegrafische Depêche. Den 11den juni te Valencia, den 12 en 13den te Barcelona, den 15den te Tarragona is de opstand met gevolg uitgebarsten. In de beide eerstgenoemde steden hebben de troepen zich bij het volk geschaard. De generaals *Valdès*, *Villalonga*, *Llegar* en de echtgenoot van den generaal *Zurbano*

hebben zich aan boord der Engelsche brik *the Savage* ingeschrept, die de haven is uitgelopen om hen naar *Port-Vendres* te brengen, alwaar dit vaartuig den 16den is aangekomen. *Zurbano* heeft Katalonië verlaten, en is, aan de spits van 14 bataljons op *Sarragossa* aangekukt.

De begunstaande depêche gewaagt niet van de inneming van het fort *Monjoui* door de opstandelingen; waarvan vroeger sprake was maar de particuliere brieven en de dagbladen bevestigen deze daadzak, er bijvoegende, dat de nieuwe kommandant een man hundert kanon is.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 19 juni. De Eerste Kamer heeft zich in hare zitting van heden vereenigd met het ontwerp van wet, strekkende tot tijdelijke voorziening in de behoeften der schatkist.

's Hertogenbosch, 19 juni. Door de Kamer van beschuldiging zijn ter terechtstelling voor het provinciale hof van Noord-Brabant, verwezen de personen van *Genésens*, *marchaussee* en de veldwachter *Bosslie*, te *Schijndel*, beschuldigd van onwettige, moedwillige en wederrechtelijke aanranding op de persoonlijke vrijheid. Men heeft nog niet vernomen, dat de aan of vastgehouden persoon van *Cornelis Verbruggen*, te *St. Michiels-Gestel*, zich civiele partij stellen, of een eisch tot schadeloosstelling zal beginnen.

Rechtswezen.

Provinciaal gerechtshof van Z.-Holland.

Zitting van 12 juni.

Voorzitter Mr. BRAND.

Zaak van J. C. VAN STENIS.

(Vervolg van no. 120.)

Voortzetting van het getuigen-verhoor.

De zitting geopend verklaard zijnde, heeft de verdediger het woord gevraagd. Hij merkt op, dat hij 't, van den aanvang af, noodzakelijk geoordeeld had, de vraag, waar v. STENIS zich van het oogenblik zijner aankomst in deze stad, tot zijne komst op de Prinsegracht heeft opgehouden, zoo veel mogelijk tot klaarheid te brengen. Niettegenstaande zijne herhaalde aan den beschuldigde gerigte vragen, heeft deze zich maar niet kunnen herinneren, waar hij gedurende dien tijd geweest is; nog dezen morgen was hem dit onbekend. Gisteren echter is hem, verdediger, de omstandigheid ter oore gekomen, dat v. STENIS, op den avond zijner aankomst van de diligencie, naar het Fransche koffijhuis is gegaan, terwijl hij aan den besteller den last gegeven had, den koffer en het hondje naar zijnen oom te brengen. De beschuldigde moet eenigen tijd in dat koffijhuis hebben doorgebragt. Het is alzoo op grond van artikel 181 van het Wetboek van Strafvordering, dat de verdediger het hof verzoekt, dat het de verschijning bevele van den koffijhuishouder PETERS en van zijnen bediende VAN STADE, ten einde deze die hoogst gewigtige omstandigheid zouden kunnen ophelderen.

De voorzitter zegt, dat het hof op dit verzoek, in den loop dezer terechtzitting, zal beslissen.

Ten gevolge der ongesteldheid van M. SMIT, huisvrouw van J. RIKKERS, societethouder te 's Gravenhage, worden hare verklaringen, in de instructie afgelegd, voorgelezen. Daaruit blijkt, dat v. STENIS den 2den oktober bij haar gekomen is en haar, met de grootste onverschilligheid, de tijding van het overlijden van zijnen oom had medegedeeld. Onder anderen had hij haar verhaald, dat hij vrijdag een pasteitje aan zijnen oom had gezonden; dat hij zaterdag opzettelijk overgekomen was, om hem een hondje te brengen; dat hij den avond bij zijnen oom doorgebragt en een glas wijn met hem gedronken had; en dat hij des nachts ten 1 ure is overleden. Hij had haar gezegd: *Oomje is van nacht gestorven.* Hij had haar ook onderhouden over de gevolgen, die de dood van den oom zoude te wege brengen, en, onder anderen, gezegd, dat, wanneer de som begraven zou zijn, hij zijne tante naar Utrecht zou medenemen.

De beschuldigde, op die verklaring opmerkelijk gemaakt zijnde, verklaart zich van de gehouden gesprekken niets meer te herinneren.

De voorzitter merkt den beschuldigde op, dat het wel bevreemding mag verwekken, dat hij zich thans niets meer herinnert, alhoewel hij, toen hij al die verhalen en onwaarheden mededeelde, zoo zwak van hoofd niet moet geweest zijn. Hij gaf toch omstandigheden op, die in verband hadden kunnen staan met het overlijden en met de gevolgen, die daaruit zouden voortvloeien. Het schijnt alzoo; dat de beschuldigde op de oogenblikken, toen hij die verhalen verzon, om de menschen dwaartheden te doen gelooven, niet alleen in het volkomen bezit van zijn geheugen was, maar hij zelfs een zeer goed oordeel had.

De notaris VAN STAVEN, nader onderzraagd zijnde, verklaarde, dat hij zich niet kon herinneren, dat de beschuldigde 3600 aan hem ter leen gevraagd had; dat de heer MOUTHAN hem wel eens gezegd had, dat hij onder den beschuldigde zat; dat MOUTHAN verschillende malen zijn ongenoegen te kennen gegeven heeft over de herhaalde aanvragen van den beschuldigde, om hem in zijne finantiën te helpen; en dat de heer MOUTHAN, eenige dagen vóór zijn overlijden, hem, getuige, te kennen gegeven had, dat hij zich zeer onaangenaam gevoelde over de laatste bezoeken van v. STENIS, en over zijnen onophoudelijken aandrang, om hem geld te leenen.

De geneesheer RENTINCK, nog nader ondervraagd worden-de, verklaard evenzeer, dat wijlen de heer MOUTHAN wel eens gezegd had, dat hij onder zijn neef zat, dat deze te veel heid op zijn voek nam en dan, wanneer hij geld tekort had, altijd bij hem kwam; maar getuige voegde er nog bij, dat hij, eenige dagen vóór het voorval, een bezoek bij den heer MOUTHAN afgelegd en toen MOUTHAN en v. STENIS in woordenwisseling aangetroffen heeft; dat hij, getuige, het g'past geoordeeld had, zijn bezoek tot den vol-

genden dag uit te stellen, en dat hij alzoo de woning had verlaten. Toen v. STENIS hem, getuige, de kamer uitliet, had hij, sprekende van zijn oom, gezegd: *'t is een gemeene bliksem, 't is een slechte hard, hij is niet waard dat hij leeft!* MOUTHAN zag er ontsteld en onthutst uit.

De beschuldigde gaf te kennen, dat hij er zich niets meer van herinnerde, dat hij veel van zijnen oom hield, en altijd op eene tegenovergestelde wijze van zijnen oom gesproken heeft.

De voorzitter merkte op, dat de afgelegde getuigenis geen zins het bewijs oplevert van de genegeheid, die hij zijnen oom toedroeg; en dat hij, beschuldigde, op dat oogenblik verstoord scheen op zijnen oom. Veel wordt er telken male, ging de voorzitter voort, van de genegeheid gesproken, die hij uwen oom hebt toegedragen. Moesten die blijken daarvan ook gevonden worden, dat zij den ouden lieden geschenken zondt? Hadden die geschenken niet eerder ten doel, den oom en de tante te vriend te houden, daar zij bij hunne tevredenheid veel belang hadt? Die vriendschap schijnt al zoo van eigenbelang niet ontbloeit te zijn geweest. Zonderling is het, dat hij uwen oom steeds blijken van welwilleheid en dienstvaardigheid zoude hebben willen geven, en dat hij intusschen des dingdags uitdrukkingen bezigt, die uwen afkeer van uwen oom bewijzen: dat zij des woensdags naar Utrecht vertrokken zijn, en dat zij des avonds van dien dag, voor de eerste maal, bij den apotheker van SPANJE, en rattenkruid, en een slaappiddel gekocht hebt. Tusschen dien tijd, dat vertrek, dien aankoop, schijnt een naauw verband te bestaan.

De beschuldigde ge'ooft, dat hij den volgenden morgen na den twist met zijnen oom gesproken heeft, en dat hij gelijk altijd, best van hem gescheiden is. Oom was heel wel.

De voorzitter: Het is niet de vraag, hoe uw oom was, die u met weldaden heeft overladen, maar hoe hij u gedragen hebt?

De heer RENTINCK verklaarde, dat hij eenigen tijd de geneesheer van den beschuldigde geweest is, maar dat hij hem nooit als slaperig of dommeldig heeft gekend.

De advocaat-generaal vraagt aan getuige, of de omstandigheden, die hij thans mededeelt, hem hebben doen besluiten, des zaturdags avonds de maatregelen van voorzorg, ten aanzien der pastei, van den koffer, enz., te nemen.

De heer RENTINCK zegt, dat die omstandigheden te regt of ten onregt kwaad vermoeden bij hem hebben doen ontstaan. De verdediger doet het zonderlinge opmerken, dat er in geleen is, dat getuige thans eerst deze omstandigheden, die veel uitgebreider, sterker en krachtiger voor de beschuldiging zijn, kenbaar maakt. Een getuige is verplicht niets te verzwijgen, wat tot de zaak betrekking kan hebben. Hij acht zich verplicht, zoo wel den regter, als de beschuldiging, onder het oog te brengen, dat men niet alleen de bewijzen, die den getuige thans eerst hebben kunnen doen besluiten, de geheele waarheid aan het licht te brengen.

De voorzitter: Het is zeer natuurlijk, dat getuige zich vroeger niet over den twist heeft uitgelaten, daar hem niets bepaalds daaromtrent werd gevraagd.

J. VOEK verklaarde nu op hare beurt, dat de beschuldigde twee malen vóór dat hij des zaturdags, 1 oktober, alhier is aangekomen, telken keere met zijn oom verschil heeft gehad; dat v. STENIS den heer MOUTHAN eene som van f 2000 ter leen had gevraagd, welke de oom hem had geweigerd, omdat deze, naar hij gezegd had, zijne familie niet te kort wilde doen; dat de heer MOUTHAN den beschuldigde toen niet heeft willen uitlaten, en zij dit heeft moeten doen, dat, toen v. STENIS des woensdags morgens, 28 september, zijn koffer inpakte, er weder woorden zijn ontstaan; dat de heer MOUTHAN hem had toegeroepen: *ik wil niets meer van u hebben, wat ik hebben wil, zal ik wel zelf koopen*; dat de heer MOUTHAN, na het vertrek van v. STENIS den geheelen dag onthutst is geweest, er bleek en ongerust heeft uitgezien: dat er ook eene andere maal aan tafel evenzeer woorden ontstaan zijn, toen v. STENIS, zonder te hebben gegeten, vertrokken en door haar uitgelaten is; dat de jufvrouw over dit herhaalde ongenoegen zeer naar was: dat men reeds, 14 dagen vóór het plaats hebben van dit voorval, opgemerkt had, dat v. STENIS zoo vloekte en raasde, en de heer MOUTHAN, toen hij zich zoo ongesteld bevond, had uitgeroepen: *Wat heb ik toch misdreven, wien heb ik toch in de wereld enig kwaad gedaan, dat ik zoo lijden moet*.

De beschuldigde herinnert zich niets van al de medegedeelde bijzonderheden. Hij weet niet, dat hij eenig woord met zijnen oom gehad heeft.

De voorzitter merkt op, dat dit antwoord bij herhaling is gegeven, maar dat het zonderling is, dat de beschuldigde zich alle omstandigheden herinnert, die door sommige getuigen worden kenbaar gemaakt. De voorzitter maakt er den beschuldigde oplettend op, dat er nu weder verklaringen zijn die volmaakt overeenstemmen, en die door vele andere verklaringen worden versterkt, of met andere overeenkomen. Op die wijze kan men, als het ware, een geheel van het gebeurde samenstellen.

De beschuldigde blijft volhouden, dat hij er niets van weet. De voorzitter antwoordt, dat het geheugen van den beschuldigde in andere opzichten zoo zwak niet is, als ten aanzien dezer omstandigheid.

Thans wordt er overgegaan tot het hooren van de getuigen, die ten verzoeken van den beschuldigde gedagvaard zijn.

De verdediger zegt, dat geneeskundige en chemische rapporten zich door uitvoerigheid, en, naar hij meende, door nauwkeurigheid en volledigheid onderscheiden. Zij kwamen hem dan ook overtuigend voor. Intusschen had hij het alle ter geruststelling van zijn geweten raadzaam geoordeeld, die rapporten in handen van eenen deskundigen te stellen, en wat was dan ook weinig nieuwsgierig, den uitslag van het onderzoek te vernemen, daar deze, gelijk hij vermeende, niet anders dan bevestigend kon wezen. Maar hoe groot was zijn verwondering, toen hij vernam, dat eene nauwkeurig gezette overweging en lezing van het rapport den deskundigen die volstrekt geene kennis droeg van al het gebeurde en daadzaken tot de overtuiging gebragt heeft, dat, uit een wetenschappelijk oogpunt, naar die rapporten, de heer MOUTHAN niet kan en moogt geacht worden het leven te hebben verloren, ten gevolge van vergiftiging door *arsenicum*. Het belang der verdediging, heeft hij het dus pligtig geoordeeld, den heer *medicijn doctor SAKHARI* blijken vaarden, ten einde uit zijne verklaringen zal kunnen afgeleid of er door het hof zooveel gewigt aan de chemische rapporten moet worden gehecht als door het openbaar ministerie wordt verlangd.

(De meeste vragen die door den voorzitter aan de volgende getuigen werden gedaan, geschieden op verzoek van den verdediger.)

1. SAMUEL SARPHATI, medicinae doctor te Amsterdam.
De voorzitter vraagt, of, indien men den toestel van
MARSH alleen bezigt, daardoor ook alle andere metaal-vergif-
ten kenbaar worden?

Getuige antwoordt: Volstrekt niet.

De voorzitter: Welk metaal-vergif wordt door het aan-
wenden van dien toestel ontdekt?

Getuige: Genoemde toestel van MARSH kan gezegd worden,
uitsluitend dienstig te zijn tot het herkennen van arsenicum,
als ook van antimonium.

De voorzitter: Leert de wetenschap, dat, indien een per-
soon, die door arsenicum wordt vermoed te zijn vergift,
en indien de maag en ingewanden van denzelfden in den
toestel van MARSH onderzocht zijnde, men geene sporen van
arsenicum ontdekt, het er dan voor moet worden gehouden,
dat er geene vergiftiging door arsenicum heeft plaats gehad?

Getuige antwoordt: dat, ingeval de ingewanden van een
persoon die wordt vermoed door arsenicum te zijn vergif-
tigd, scheikundig onderzocht wordt, het, volgens den tegen-
woordigen staat der wetenschap, in de meeste gevallen, al-
waar de dood ten naaste bij 12 uren na de eerste verschiin-
selen gevolgd is, niet kan worden gedacht, dat zoodanige
persoon door het gebruik van arsenicum omgekomen is, in-
dien er door den toestel van MARSH geene sporen van zijn
te vinden.

De voorzitter: Leert de wetenschap ook, dat, wanneer
de vergiftigde spijzen dadelijk worden uitgebraakt, hierdoor
ook tevens het vergif uit het ligchaam, bijzonder uit de maag,
verdrijft?

Getuige verklaart: dat dit zeer twijfelachtig is, en het
vooral in het hier voorkomende geval niet is te vermoeden,
dat dit zoodanig zal zijn geschied, dat door den toestel
van MARSH in geen der deelen van het ligchaam eenige spo-
ren van arsenicum zouden zijn gevonden.

De voorzitter: Maar wanneer het voedsel, kort na het
gebruik maken, wordt uitgeworpen, en de dood gevolgd is,
moet alsdan het vergif nog in het ligchaam gevonden worden?

Getuige antwoordt: Stellig is de hoeveelheid van arsenicum
hierdoor verminderd; maar, aangezien de wetenschap leert,
dat metaal-vergiften in het algemeen niet werken, zonder in
het bloed opgenomen te zijn, zoo kan niet worden aangeno-
men, dat door enkele braking genoegzaam al het vergif
zoude zijn verdwenen. Getuige herinnert, dat, bijkans het
rapport van scheikundigen, nog in de maag van den heer
MOUTHAAN stukjes, naar gedoopte aardappelen gelijkende,
gevonden zijn, en het ongerijmd zou wezen, dat zoodanige
groeve deelen en niet het fijne rattenkruid zoude zijn terug-
gebleven.

De voorzitter: Wanneer de helft eener muis in den toestel
van MARSH gedaan wordt, zonder voorafgaande bewerking,
en zonder enig resultaat op te leveren, blijkt hieruit dan
stellig, dat er zich in de andere helft geen arsenicum bevindt?

Getuige antwoordt: dat het alsdan nog mogelijk is, dat
in de andere deel van de muis, door carbonisatie, ar-
senicum zoude kunnen worden gevonden.

De voorzitter vraagt, of men niet mag aannemen, dat,
wanneer er vergif door eene muis gegeten wordt, dat vergif
zich door de geheele muis verspreidt, en dat zoo, wanneer
er in het eene deel der muis geen vergif gevonden wordt,
daaruit niet moet worden afgeleid, dat er zich geen vergif
in de muis bevonden heeft?

Getuige antwoordt: dat dit in den regel waar is, doch
dat men, om zich volkomen te overtuigen, eene tweede proef
had behooren in het werk te stellen; eene carbonisatie van
het tweede deel zou het vraagstuk tot volkomen helderheid
gebragt hebben.

De voorzitter vraagt, of de wetenschap leert, dat eene
medicinale behandeling het stellig bewijs kan opleveren, dat
eenig persoon ten gevolge van het gebruiken van rattenkruid
is overleden?

Getuige antwoordt, dat de meeste schrijvers en geregtel-
ijk-geneeskundige autoriteiten tegen die gevolgtrekking waar-
schuwen. Hij herinnert daarenboven, dat de geneesheeren,
die den overledene in deze zaak behandeld hebben, in hunne
verslagen de beaantwoording der vraag, of die lieder arseni-
cum had gebruikt, aan het onderzoek van de scheikundigen
onderwerpen. In het begin der ziekte dachten de genees-
heeren, dat er koper- of loodvergif of iets dergelijks ware
ingenomen, maar geenszins dachten zij aan arsenicum. Het
tegenstrijdig, dat voorgeschreven werd, was dan ook in den aan-
vang naar de indicatie van koper- of loodvergif toegediend.

De voorzitter vraagt, of de scheikundigen, op grond hun-
ner bevindingen, stellig konden bepalen, dat de heer MOUT-
HAAN door rattenkruid was overleden en of hun rapport op
zich zelf daarvan het bewijs kon opleveren?

Getuige antwoordt: dat, indien de heer MOUTHAAN aan
de gevolgen van het gebruik van arsenicum is overleden,
het noodzakelijk door scheikundige middelen had kunnen wor-
den aangetoond, dat echter uit het rapport der scheikundigen,
zoo als het daar was liggende, zoodanige gevolgtrekking niet
kon worden afgeleid.

De verdediger merkt op, dat de scheikundigen, van den
aanvang af, zich voorgesteld hebben, dat er vergiftiging door
arsenicum had plaats gehad. Na hetzelfde in sommige voor-
werpen gevonden te hebben, hebben zij niet onderzocht, of
er ook andere metaalvergiften in die bestanddeelen waren,
waarin geen arsenicum was.

Het doel, dat zij zich voorstelden, was bereikt; het ar-
senicum was nu ja gevonden, niet in het ligchaam van den
heer MOUTHAAN, doch alleen in de minst belangrijke be-
standdeelen, die aan hun onderzoek waren onderworpen.

De voorzitter: Is er iets bijzonder aan de casserol op te
merken? Acht gij die behoorlijk vertind?

Antwoord: Zoo als gewoonlijk.

De voorzitter: Is er dan volstrekt niets opaan te merken?

Antw. Indien men nauwkeurig de aanhechting van den
koffijhouder aan den rand bezigt, schijnt het koper door, hetwelk
echter bijna bij alle in gebruik zijnde pannetjes van dien vorm
het geval is, en de aandacht nauwelijks verdient.

KARL GEORGE EDUARD MERGEL, gepensioneerd ins-
pecteur der geneeskundige dienst, alhier, verklaart, dat
hij den beschuldigde sedert een aantal jaren heeft gekend.
dat v. STENIS als officier van gezondheid bij zijn regiment
heeft gediend; dat de beschuldigde tot in 1814 of 1815 in
dienst is gebleven; dat deze zich toen met der woon naar
Utrecht begeven heeft; dat, wanneer v. STENIS zich in de
residentie bevond, het zijne gewoonte was, bij hem aan te
komen; dat de beschuldigde hem altijd zeer verkleefd ge-
bleven is; dat v. STENIS zich steeds ten zijnen aanzien ge-
trouw en oprecht heeft betoond; dat hij hem gekend heeft als
een braaf, regtschapen en verdienstelijk mensch; dat de
beschuldigde, ten vorigen jare op eenen voormiddag bij

hem gekomen is, en, even als altijd, vriendelijk en wel
is geweest; dat hij in het gesprek zich beklagde had, dat hij
sedert eenigen tijd niet kon slapen; dat getuige geene
verstoring van geestvermogens bij den beschuldigde heeft
opgemerkt; dat hij, getuige, hem toen heeft voorgeschre-
ven 15 of 20 greinen pulvis salinis compositis; dat er vol-
strekt geene sprake van geweest is, om daar eenig opium te
voegen; dat dit een en ander weinige dagen vóór de inhech-
tenisneming van den beschuldigde is voorgevallen; dat hij
den commissaris van politie, den heer WALDECK, in de
eerste dagen gemagtigd had, om, ware zulks mogelijk, den
beschuldigde eenige spijs en drank te verstrekken; dat van
STENIS geen acre ingenium heeft; en dat getuige soms wel
opgemerkt had, dat de beschuldigde vergeetachtig is.

De voorzitter merkt den beschuldigde op, dat hij nu ver-
nomen heeft, dat zijn vriend, waarin hij vertrouwen kon en
moest stellen, hem wel poeders had voorgeschreven om te
rusten, doch dat hij hem volstrekt geen opium had voorge-
schreven, hetgeen beschuldigde, gelijk uit de verklaring van
den getuige VAN SPANJE blijkt, zelf besteld had. Welke
was hiervan de reden? — Beschuldigde antwoordt, dat hij
den slaapdrank wat sterker wenschte te maken, ten einde
deze wat beter werken zou.

De voorzitter doet den beschuldigde het zonderlinge zien,
dat hij geen vertrouwen in het voorschrift en het gezag van
den geneesheer stelde, maar dat hij het eigendunkelijk heeft
veranderd, daarbij opium doet voegen, en nog bovendien
den volgenden dag eene tweede dosis in gereedheid laat bren-
gen. Beschuldigde antwoordt, dat het voorschrift zoo weinig
werkte, dat hij vermeend had het middel sterker te moeten
maken, en het in eens te gebruiken. De tweede dosis had
hij besteld, omdat hij voor eenige dagen uit de stad vertrok.

3. NICOLAAS VAN ALPHEN, inspecteur der diligence-onder-
neming van VAN GEND EN LOOS, te Gorinchem, verklaart,
dat v. STENIS bij de administratie en directie gunstig be-
kend stond; dat hij uit vrijen wil en uit vrije verkiezing
als directeur dier onderneming te Utrecht is ontslagen; dat
hij die betrekking, door bijzondere omstandigheden, ook
niet goed meer kon waarnemen; dat hij, getuige, wel eens
opgemerkt had, dat de beschuldigde niet ruim bij geld was;
en dat v. STENIS te Gorinchem algemeen zeer gunstig be-
kend stond.

Na een kort verwijl keert het hof, dat zich naar de raad-
kamer begeven heeft, in de gerechtszaal terug en gelast, op
grond van art. 181, Wetboek van Strafvordering, de ver-
schijning van den heer PETERS en deszelfs bediende VAN
STADE voor het hof, om als getuigen te worden gehoord.

De voorzitter doet den beschuldigde opmerken, dat het
hof bereid is, al de personen te doen verschijnen, die in
staat mogten zijn, over deze zaak eenig licht te verspreiden.
In de zitting van zaterdag heeft beschuldigde van de vrouw
des bestellers gehoord, dat zij hem niets gezegd heeft van
de ziekte van zijnen oom en tante of van de meid. Niet-
tegenstaande dit den beschuldigde bij herhaling gevraagd is,
heeft hij niet kunnen opgeven, welke andere persoon hem
die tijding dan gegeven had. De voorzitter meent die vraag
thans nadrukkelijk te moeten herhalen. Beschuldigde ver-
klaart het niet te weten.

De voorzitter: Blijft gij er bij, dat gij de ongesteldheid
vernomen hebt? Beschuldigde antwoordt, dat het wel mo-
gelijk is, dat hij het gehoord heeft.

De voorzitter vraagt hem, waar hij het dan gehoord heeft?

Beschuldigde antwoordt, dat dit waarschijnlijk in het koffijhuis
gewest is.

De voorzitter: Eerst hebt gij opgegeven, dat het u door
eene vrouw was medegedeeld. Dit zou weder in strijd zijn
met uwe tegenwoordige opgave, daar dat koffijhuis door geene
vrouwen bezocht wordt. Ik vermeen u in uw eigen belang
te moeten raden, dat, wanneer gij den persoon nog zoudt
kunnen opgeven, die u van de ongesteldheid mogt hebben
onderrigt, dit dadelijk aan het hof kenbaar te maken.

4. HENDRIK PETRUS EBERSON, likeurstoker te Arnhem,
verklaart, dat hij den beschuldigde gedurende eenige jaren,
onderscheidene waren geleverd heeft; dat zijne rekening
omstreeks 2 of f300 's jaars beliep; dat hij door den be-
schuldigde successivelijk werd betaald; dat er steeds eene
loopende rekening werd gehouden, en de beschuldigde de ge-
woonte niet had, de geheele rekening in eens te voldoen;
dat de beschuldigde, naar het algemeene gerucht, van eene
gunstige zijde bekend stond; dat hij een patetje-goed-leven
was; dat hij steeds voor den dag van heden zorgde; dat men
het er steeds voor hield, dat zijne geestvermogens bekrom-
pen waren; dat hij, getuige, opgemerkt had, dat v. STENIS
van zijnen oom hield, daar hij, toen hij, eens eene lek-
kernij probeerde, gezegd had: *daar mo't oome MOUTHAAN
ook eens van smullen*; dat hij in alle kamers van de
woning des beschuldigde had gelogeerd, en daarbij ontdekt
had, dat zich in alle mogelijke kamers muizen of ratten be-
vonden; dat dit zoo zeer het geval was, dat hij uit dien
hoofde dikwerf niet in slaap kon vallen.

5. MARTINUS WIJNAENDS, uit Maarseeven, verklaart,
dat hij dikwerf in het logement van v. STENIS had door-
gegaan; dat hij geld op hypotheek aan den beschuldigde
had voorgeschied; dat onder anderen eene hypotheek van
f 20,000 ten zijnen behoeve op Jaffa was gevestigd; dat,
sedert het doen van dat voorschot, f 2000 op hetzelfde zijn
afbetaald; dat tot mei 1842 al de interessens der voorgescho-
tene gelden door den beschuldigde behoorlijk waren voldaan;
dat v. STENIS in september 1842 hem eene som van f 2000
ter leen gevraagd had, waarvoor de beschuldigde, naar hij
hem, getuige, gezegd had, hij moest koopen; dat hij,
getuige, die som werkelijk op acceptatiën gegeven heeft; dat
getuige, omstreeks drie jaren geleden, wel eens f 700 van
den beschuldigde heeft geleend; dat hij den beschuldigde
steeds als een goed en best mensch gekend heeft; dat hij
nooit wat nadeeligs van den beschuldigde heeft vernomen,
maar dat hij hem altijd beschouwd had weinig verstand te
bezitten.

6. JACOBUS BURGERS JACOBSZ, koopman in granen te
Utrecht, verklaart, dat hij den beschuldigde, gedurende
3 à 4 jaren, en zelfs tot den huidigen dag, haver, boonen,
tarwe, enz geleverd heeft; dat de beschuldigde altijd prompt
zijne rekening had betaald; dat hij v. STENIS steeds wel
en geschikt heeft aangetroffen; dat hij altijd veel goeds om-
trent hem vernomen heeft; en dat hij in het jaar 1842 wel
f 4 à 5000 geregeld van den beschuldigde heeft ontvangen.

7. ARNOLDUS RIJNDERS, koopman in hooi te Utrecht,
verklaart, dat hij den beschuldigde, gedurende eenigen
tijd, hooi heeft geleverd; dat, wanneer hij om geld verle-
gen was, hij er op rekenen kon dat v. STENIS zijne open-
staande rekening dadelijk voldeed; dat dit in 1842 even goed
gegaan is; dat v. STENIS als een goed mensch bekend staat,

en er omtrent zijne geldelijke omstandigheden niets nadeeligs
werd gezegd; dat de beschuldigde prompt en eerlijk betaalde,
en dat het hem altijd is voorgekomen, dat hij zorg droeg,
voor zijne zaken.

8. CHRISTIAAN MICHEL CASTELIJN, kruidenier te Utrecht,
verklaart, dat hij sedert onderscheidene jaren eene open-
staande rekening met den beschuldigde had, dat die reke-
ning f500 of daaromtrent ten jare beliep; dat hij getuige
prompt voldaan werd; dat het hem wel is voorgekomen, dat
de geestvermogens van den beschuldigde, gedurende een half
jaar vóór zijne inhechtenisneming, niet zoo wel waren als te
voren; dat hij denken zou, dat zijn geheugen verzwakt was;
hij was lusteloos, ter neer gedrukt, mat, sliep ook wel eens
in. Getuige zegt, dat hij nooit heeft opgemerkt, dat de be-
schuldigde eenigzins beschonken was; dat hij v. STENIS veel-
malen in het koffijhuis gezien en gesproken heeft; dat de
beschuldigde niet zinneloos geheeten kan worden, en geene
blijken van verstandsverbijstering heeft gegeven; dat de be-
schuldigde een braaf karakter had, en een ronde man was,
en dat de beschuldigde hem altijd goed betaald had.

De beschuldigde merkt op, dat deze getuige in zijne na-
bijheid woonde, en dat hij meest des avonds van het koffij-
huis met hem naar huis ging.

9. SOPHIA BLOKLAND, huisvrouw van EMMELOT, schoon-
maakster te Utrecht, die in tijdelijke dienst bij v. STENIS
geweest is, verklaart, dat er veel muizen in de woning
waren, maar dat zij geene ratten gezien had; dat zij te-
over den grond had zien loopen; dat zij gaten in de be-
hangsels en gordijnen had opgemerkt; dat er vallen opgezet
waren, waarin zich spek bevond; dat zij echter van het
gebruik maken van andere middelen niets had gehoord of
opgemerkt; dat de beschuldigde vrolijk en opgeruimd en goed
voor de dienstboden was; dat de loggengien tot de woning
des nachts behoorlijk werden gesloten; dat zij wel eens in
de slaapkamer in een waschtafeltje een spaan doosje,
houdende pillen, die er geel uitzagen, en die zoo groot als knik-
kers waren, gezien had, en dat zij vernomen heeft, dat
mijnheer die innam; dat dezelfde, naar zij meent, urbanus-
pillen worden geheeten; dat zij, ruim vier jaren geleden,
op den voorzolder een doosje gevonden had, waarin eene
soort van witte poeder, welke veel naar witte suiker geleek;
dat dit doosje van bordpapier en open was; dat zij aan de
jufvrouw gevraagd had, wat dit voor goed was; dat deze
daarop had geantwoord, dat het strekte om ratten en muizen
te verdrijven; dat zij dat vergif ook naderhand, nu 3 jaren
geleden, weder gezien had; dat zij het in den mesbak had
geworpen; dat zij het later niet meer heeft gezien; dat het
doosje lag onder een plankje tusschen twee kamers onder
nº. 4; dat de beschuldigde in het publiek zeer goed bekend
stond; dat zij nooit iets nadeeligs omtrent hem heeft ver-
nomen, en dat hij haar de tweede keer, toen zij het vergif
had weggevoerd, daarnaar had gevraagd en gezegd, *dat hij
dan wel weder ander halen zou*. Op een vraag door den
advocaat generaal aan haar gericht, verklaart zij, dat de
kindermeid werkelijk iets in den kagehel had gedaan, maar
zij niet heet kunnen bespeuren wat het was, en dat zij ook
niets heeft geroken.

10. GIJSE VAN WOLFSWINKEL, huisvrouw van ANTONIE
VAN NOOT, te Utrecht, verklaart, dat zij een geruimen
tijd in dienst van den beschuldigde geweest was; dat zij op
den zolder wel eens een doosje gezien had, hetwelk, volgens
mededeeling der jufvrouw, vergif bevatte; dat zij echter
reeds een paar jaren niet meer bij den beschuldigde in dienst
was; dat zij zich wel herinnert, dat er in verschillende ka-
mers vallen werden geplaatst; dat de beschuldigde dan eens
vrolijk en goed, en dan ook dit niet was; dat hij echter
over het algemeen nog al wel was; dat er zich een vlieg-
kast in huis bevond, die door de muizen was weggevoerd,
en dat zij dit ook op Jaffa had opgemerkt, met het behangsel.

11. GEERTRUIDA VAN DEN PRINSEHOEF, huisvrouw van
WOUTER VAN MAANEN, te Utrecht, huishoudster te Jaffa,
verklaart, dat aldaar vele ratten en muizen waren; dat zij
echter niet bespeurd had, dat daartegen iets werd gedaan;
dat de beschuldigde dagelijks op Jaffa kwam, altijd des mid-
dags ten 12 ure, en menigwerf ook des namiddags; dat hij
des vrijdags den 30sten september 1842 aldaar ook geweest
is; dat men haar gezegd had, dat hij toen niet zoo als ge-
woonlijk was; dat zij hem den vorigen avond voor het laatst
had gesproken; dat hij den eenen lijd meer opgeruimd was
dan den anderen; dat hij ten 12 ure te Jaffa altijd wat
gebruikte, en meest brood en sard, soms ook wijn; dat hij
de bedienden aldaar vooruit had betaald, omdat hij uit de
stad ging.

De voorzitter merkt aan den beschuldigde op, dat hij, na
onderscheidene der laatste verklaringen te hebben aangehoord,
gezegd had, dat zij de waarheid hadden medegedeeld, liet-
geen een blijk oplevert. dat hij zich zeer goed herinnert,
wat hij verkliest. en dat hij ook zelfs op een afstand zeer
goed hooren kan, wat er gezegd wordt.

De voorzitter vraagt aan de dienstmaagden van den be-
schuldigde, of er in de woningen van den beschuldigde nooit
katten werden genomen; waarop zij een ontkennend antwoord
gaven.

De beschuldigde gaf te kennen, dat zijne vrouw geene kat-
ten in huis wilde hebben, omdat zij ligt aan het eten kwa-
men; dat er wel katten geweest zijn, toen zijn vader en
moeder het huis bewoonden; dat zijn vader in 1816 en zijne
moeder in 1822 is overleden; maar dat zijne ouders ook
geen logement hadden.

12. J. PETERS, koffijhouder te 's Gravenhage, ver-
klaart, dat hij zaterdag, den 1sten oktober, den beschuldig-
de, gekleed in eene witte kiel, uit het koffijhuis had zien
gaan; dat hij niet bespeurd heeft, dat de man wat te veel
gedronken had; dat hij, getuige, volstrekt niet vernomen
heeft, dat er dien avond in zijn koffijhuis over het voorval
op de Prinsegracht is gesproken; dat de beschuldigde om-
streeks 10 ure het koffijhuis heeft verlaten, en dat v. STENIS
er, naar hij vernomen heeft, een glas punch gebruikt heeft.

13. ... VAN STADEN, bediende in het Fransche koffijhuis
te 's Gravenhage, verklaart, dat de beschuldigde des za-
turdags, 1 oktober, in het koffijhuis gekomen is, vlak over
het buffet alleen heeft plaats genomen, niemand zich bij
hem bevond, noch met hem gesproken heeft; dat hij een
klein kwartieruurs in het koffijhuis doorgebracht, en er een
glas punch gebruikt heeft, en dat er, voor zoo verre ge-
tuige gehoord heeft, dien avond niets over het voorval op
de Prinsegracht in het koffijhuis is gesproken.

De voorzitter maakt den beschuldigde oplettend, dat hij
geheel alleen in het koffijhuis gekomen en gebleven is; dat
hij er niemand heeft gesproken; dat het geval op de Prin-
segracht aldaar nog niet bekend was, hetgeen niet te ver-
wonderen is, wanneer men bedenkt, dat er zich ten huize

van stoumaan slechts weinige personen bevonden. Uit dat a les volgt, zeide de voorzitter, dat zij vóór de komst aan de woning van MOUTHAAN, van zijne ongesteldheid niets zoude hebben kunnen vernemen, indien zij niet door eene bijzondere oorzaak dit konden weten.

De advocaat-generaal legt aan het hof over een staat der hypotheecaire inschrijvingen, op de goederen van den schulddigde, en verzoekt de lezing van dat stuk.

De verdediger merkt op, dat het hof, ingevolge art. 181 van het wetboek van Strafvordering, het regt heeft, om de productie van nieuwe stukken te bevelen. Hij geloofte echter, dat de er zich op den staat hypotheecaire inschrijvingen bevinden, die inderdaad niet meer bestaan, en waarvan de schuldvordering is vernietigd. Men heeft gemeend het roeyment niet te moeten verzoeken, daar, door de invoering der wet van juli 1842, die inschrijvingen in het aanstaande jaar regtens zullen vervallen. Thans zal de raad een officieel stuk van een hypotheek-bewaarder bekomen. Maar dat stuk behelst de waarheid niet, of liever, het duidt den waren staat van zaken niet aan. Hij meent dit aan het hof te moeten onderwerpen. Het beslisse zoodanig, als het vermoeden zal te behooren.

De advocaat-generaal zegt, de overlegging van dat stuk noodig geoordeeld te hebben, tot de volheidmaking van de instructie. De verdediging heeft natuurlijk het regt, hare aanmerkingen tegen de overlegging te doen kennen. Het hof beslisse.

Het hof, na raadpleging, gelast dat de staat zal worden overgelegd, van welken voorlezing gedaan wordt.

De voorzitter zegt hierop:

„Beschuldigde, sta op! de teregtzitting zal geschiedt worden tot morgen ochtend, als wanneer op mij de plicht zal berusten, om u te ondervragen over alle bezwaren, die uit het gehouden getuigen-verhoor ontstaan zijn. Maak u dien tijd ten nutte, om u voor te bereiden tot de taak, die u wacht. Bedenk dat gij man zijt en vader; en verlies het geen oogenblik uit het oog, dat, zoo er eene schuldig-verklaring tegen u moegt worden uitgesproken, gij het leven zult verloren hebben, niet alleen van u zelve, maar ook dat van den man van uwe echtgenoot en van den vader van uw kind.”

De teregtzitting wordt geschorst tot den volgende morgen ten 10 ure.

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie der Arnhemse Courant.

Het tijdschrift, genaamd de Militaire Spectator, dat, naar deszelfs titel te oordeelen, uitsluitend aan Militaire belangen moest toegewijd blijven, heeft zich reeds meermalen als de voorstander van personen in plaats van die van zaken doen kennen, en heeft vooral in de laatste tijden eene houding aangenomen, waaruit wel eenigzins geoorloofd is, op te maken, dat het zich als een onvoorwaardelijk voorpleiter aan den tegenwoordigen directeur-generaal van oorlog voor al zijne ministeriele handelingen verbuuden heeft.

Beze gekozen stelling van den Spectator en deszelfs daarbij gevoegde tactiek, om al degenen, die anders denken dan het ministerie van oorlog, van gekrenkte eigenlijde, van uit valsche begrippen ontsproten of van gemoedelijke dwaalende gevoelens te beschuldigen, of wel van hen te zeggen, dat zij slechts lucht geven aan een gekrenkt gevoel van eigenwaarde, of aan wrok of bedilzucht en blindelings of met voordacht helpen delven van den mijn, die elk gevoel voor nationaliteit, voor volkswaarde en zelfstandigheid binnen weinige jaren zal doen verstikken (Militaire Spectator, maart 1843), maken het een ieder, die onafhankelijke gevoelens te uiten heeft, tot eene noodzakelijkheid, daartoe een ander orgaan dan den Spectator te kiezen, en het is daarom, dat ik de vrijheid neem, om mij tot de bekende onpartijdigheid van de geachte redactie te wenden, die reeds zoo dikwijls de ware belangen van het leger, beter dan de Spectator, voorgestaan heeft.

Het geldt hier slechts eene bijzondere zaak, eene kavaleristen-kwestie: eenige aanmerkingen over de nieuw ingevoerde school der ruiters te paard in den Spectator van april 11, vervat, en eenen ongepasten uitval van deszelfs redactie in het daarop volgende nummer, in antwoord op gezegde aanmerkingen.

Dezo toch, zonder in allen deele gegrond te zijn, berusten veel goeds en waars; al het goede over te nemen en het kwade er uit te ziftten, zoude hier echter een te wijdloopig werk veroorzaken; het is aan de meeste rijdende lezers van den Spectator bekend, wie V. M. is, en dat deze genoegzame kennis der rijkunst bezit, om zijne denkbeelden over de zaak te kunnen en te mogen ontwikkelen. Het is aan de meeste ruiters van ons leger evenzeer bekend, dat de beide heeren, welke van den beginne af met de redactie der nieuwe kavalerie-regementen zijn belast geworden en waarvan één zelfs, alléén door een bijzonder toeval aan het departement van oorlog is gedetacheerd geworden, geene zeer uitmuntende ruiters zijn, en dat zij, noch door hunne uitstekende kennis, noch door hunne bijzondere ondervinding, eenige waarborgen voor de deugdelijkheid van hun werk aanbieden. Het was zelfs niet al te gewaagd toen V. M. besluit niet te zeggen: » Daar de school des

ruiters nog slechts provisioneel is, hopen wij, in het belang van het wapen, dat de redactie, bestemd om dezelve voor vast aan te nemen, gekozen mag worden uit officieren, die bekend staan als zeer goede, practische en theoretische ruiters.”

Het is maar al te waar, dat de rijkunstige beginselen, in de laatste school ontwikkeld, verro ten achteren staan bij de tegenwoordige vorderingen der kunst, en het blijft hier nog te beslissen of de wijze, waarop bovengemelde proeve van het departement van oorlog geëmanceerd is, wel zoo ruim gevat is, zoo vrijzinnig ten uitvoer gelegd, als de Spectator deze gelieft te noemen, zoo dat de meest bedilzuchtige zoude moeten erkennen, dat er geen beter weg had kunnen ingeslagen worden.

Dit laatste alleen willen wij hier kortelijk onderzoeken.

Ben subaltern officier is bij het departement van oorlog gedetacheerd geworden; een tweede, die eerst voor eene gansch andere betrekking bestemd was, werd den eersten toegevoegd; er werd eene aanschrijving bij de korpsen gedaan, om al de officieren uit te noodigen, om ieder, naar mate van zijn vernuft, voorstellen tot wijziging der bestaande reglementen aan den kommanderenden officier in te leveren, om alsoo aan het departement te worden opgezonden en door de gezegde commissie van twee leden te worden beoordeeld. Uit dat regio aanmerkingen en fragmenten, zoo als V. M. zeer juist gezegd heeft, werd een nieuw reglement daargesteld. Is dit nu, ik vraag het aan een ieder, die kennis van studie of van werken heeft, de geschikte wijze om tot iets goeds te geraken? Was het hier niet te vooronderstellen, hetgeen ook werkelijk geschied is, dat juist die officieren, welke oprecht belang in de zaak stellen konde, die met grondige bekwaamheid toegerust waren, en zich in eenen hooger rang dan de heeren redacteurs geplaatst vonden, de vrucht hunner nasporingen niet aan deze laatste ont ont eenen bundel papieren ter beoordeeling zouden willen toezenden? Volgt er uit deze gevolgde handelwijze wel, zelfs in het geval dat er zich eenige deugdelijke fragmenten onder het regio bevonden hebben, dat deze juist door de redactie zijn ten nutte gemaakt? en eindelijk zou men niet een veel beter en meer samenhangend geheel gekregen hebben, met twee, drie of meerdere, door ware kennis en ervaring uitmuntende, kavalerie-officieren uitsluitend te belasten met het samenstellen van een nieuw reglement, zonder hen te vergasten op al dat door den Militairen Spectator zoo hoog geroemde schenrpapier, waardoor dan toch de taak der tegenwoordige redactie niets anders geweest is, dan het uitvoeren van eene verwarde compilatie!

den 8sten juni 1843.

Een onpartijdig beoordeelaar.

Advertentiën.

Getrouwd:
F. E. J. SCHAEPMAN,
Burgemeester te Hellendoorn
en
T. J. LACHAPPELLE.
ARnhem,
den 22sten Junij
1843.

Heden overleed, ten huize van Mevrouw de Douairière COPEES VAN CATTENBURCH, Geb. VAN MIEROP, WILLEM MAURITS, eenigst kind van J. H. AMESHOFF en Vrouwe M. S. A. AMESHOFF, Geb. SWELLINGREBEL, in den jeugdigen leeftijd van vijf en een halve maand.
s GRAVENHAGE,
den 16den Junij 1843.

† † † KERKVOOGDEN DER HEKVORMDE GE-MEENTE TE HETEREN zullen, onder nadere approbatie, op Zaturdag den 24sten Junij 1843, des middags ten 12 ure, aan het Hertrensche Veer, publiek doen aanbesteden:

Het AMOVEREN der Oude en den HERBOUW eener Nieuwe KOSTERSWONING;

waarvan de teekening met het bestek en de voorwaarden ter lezing liggen aan bovengenoemd Veer; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij Kerkvoogden, en, op den dag der aanbesteding, bij den Architect, die, van 9 tot 12 ure, aanwijzing in loco zal doen.

§ § § De HEEREN OFFICIEREN uitmakende de Voedings-Commissie bij het Reserve Bataljon van het 1ste Regiment Infanterie, in Garnizoen te Doesborgh, zijn voornemens op Zaturdag den 1sten Julij aanstaande, des middags ten twaalf ure, ten burele van den Heer Kommanderenden Officier van gemeld Bataljon, aan de minst inschrijvenden en onder nadere approbatie van den Chef van het Regiment AAN TE BESTEDEN:

De LEVERANCIE van het benodigd RUNDVLEESCH, RUNDERVET en SPEK voor de Onder-Officieren en Manschappen van voornoemd Bataljon, te rekenen van den dag der eerste levering, nadat de approbatie zal geschied zijn, tot en met den 31sten October eerstkomenden.

Zullende de voorwaarden van Aanbesteding voor de gegadigden op het meergemeld Bureau van heden af ter lezing liggen van des morgens 10 tot 12 ure.
Doesborgh, den 20sten Junij 1843.

ZEGT HET VOORT.

De Notaris Mr. E. G. AR-DESCH of A. D. S. CO-LENBRANDER, te Nijkerk zal, op Dingsdagen den 4den en den 11den Julij 1843, des avonds ten 7 uur, te Nijkerk, in het Heeren-Logement, bij inzet en toeslag, zoowel in 12 perceelen als in eene massa veilen, en aan de meestbiedenden finaal verkoopen:

Het ERF en GOED, de Opstal genaamd, gelegen nabij Nijkerk langs den Ouden Amersfoortsechen Weg, en bestaande in eene BOERENWONING, eene TABAKS-SCHUUR, twee HOOIBERGEN en verder GETIMMER, met HOFSTEDE, TUIN, BOOMGAARD, LAAN, TABAKS-, BOUW- en WEILANDEN, BOSCH- en VEENGRONDEN; groot te zamen 23 Bunders; 34 Roeden en 29 Ellen, buiten de Boschgronden maandelijng verpacht aan M. H. VAN ESSEN, voor f 300 s'jaars, in de Grondbelasting over 1843 aangeslagen op f 52.11 en bij bijjetten breeder omschreven.

De koper der Massa kan des verkiezende de helft der Koopspenningen tegen den interest van ½ ten honderd s'jaars als eerste hypotheek in dit Erf en Goed gerechtigd houden, en zal het regt van naasting hebben der 80 op dit Erf en Goed staande EIKEN-BOOMEN, die ten dage der toewijzing, des maand-dags ten 4 ure, ter zelfder plaatse afzonderlijk in perceelen worden verkocht.

Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar ten Kantore van gezegde Notarissen.

VERKOOP EENER WEIDE.

Op Woensdagen den 28sten Junij en 12den Julij 1843, des namiddags ten 5 ure, in de Herberg de Zon, te Huissen, zal, ter instantie der Erve van HERMANUS CREMER, ten overstaan van den Notaris PILGRIM, respectievelijk bij inzet en toeslag geveild worden:

Eene allerbeste UTERWAARD, de Hietwei-de genaamd; gelegen in den Buitenpolder van Huissen, volgens het Kadaster Sectie C, No. 22, 23 en 24, groot 5 Bunders, 6 Roeden en 80 Ellen; zij-lende tevens op den 28sten Junij, het HEELGRAS der gezegde Uterwaard in perceelen of in massa, verkocht en de NAWEIDE verpacht worden:

Informatie is op franco-aanvragen te bekomen, bij de Notarissen PILGRIM, te Huissen, en GODEFROIJ, te Arnhem.

Op Maandag den 26sten Junij 1843, des middags ten 12 ure, zal, op het Plein voor het Huis te Lent, te Nijmegen, ten overstaan van den Notaris P. A. VAN REES, in de openbaar worden verkocht:

Eene Brusselsche REIS-CALÈCHE, geschikt voor de Stad en voor de reis, met Glazen, Vache, Koffers, Zitting voor de Knechts; — eene moderne CHAR-à-BANCOS, om te slagen; — een JAGT-WAGEN, met linnen Huid; — een MANDEN-WAGENTJE; — voorts LINNEN PAARDEN-DEKENS, RIJDZADELS en verder LEDERWERK.

Het voorschreven is ter voormelde plaatse op den dag der verkooping te zien.

§ § § De Curators in het Faillissement van G. L. VAN DER ELST, noodigen bij deze § alle diegenen, welke gelden verschuldigd zijn aan genoemden Faillieten boedel, uit, om zoo spoedig mogelijk, immers binnen drie weken na de dagteekening dazer, daarvan betaling te doen aan koutors van Mr. W. H. DULLETT, Advocaat te Arnhem, en zulks, uithoofde de likwidatie des boedels het noodig maakt.
Arnhem, 23 Junij 1843.
J. W. SCHIEF,
W. H. DULLETT.

UIT DE HAND TE KOOP: twee extra mooie CHAISEN, met beste Lederen Kappen er op, en een ligt BAROU-CHETTJE, voor vier personen, voor een en twee Paarden, alle zoo goed als nieuw; en een EZZEL-WAGENTJE.

Te bevragen bij J. H. SPARMACKERING, Mr. Rijtuigmaker, buiten de Velper-Barrière, te Arnhem.

§ § § Een fatsoenlijk MEISJE, van de Prov. testantsche Godsdiens, oud 20 jaren, zoude zich gaarne tot assistentie in een Huishouden en tot opleiding van jonge Kinderen, of wel als Secondante, hebbende Examen afgelegd, geplaatst zien; of wel als Bonne, makende op geen groot salaris aanspraak. — Adres, Letter W, bij den Boekdrukker C. A. THIEME, te Arnhem.

* Bij C. VAN DER POST JR., Drukker van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap, komen van pers de navolgende bekroonde werken:
Mr. H. J. KOENEN, Geschiedenis der Joden in Nederland . . . f 4.20
Dr. A. W. F. HERCKENRATH, over het onmatig gebruik van Sterken Drank . . . f 1.60
Dr. H. M. DUPARC, Het gebruik en misbruik der Geestrijke Dranken . . . f 1.20

Waterhoogte te Arnhem.
Den 21 Junij 3 El 4 Palm 0 Duim; gew. 0 Duim; gew.
Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.